

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

YHTEENVETO JA VASTINEET KAAVALUONNOKSEN LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Nähtävilläaika 21.11.–30.12.2016

Lausunnot

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
1	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Maaningan tuulivoimayleiskaavasta on pidetty viranomaisneuvottelu 21.9.2016. Maa- ja metsätalouden tuulivoima-alueesta on käynnissä myös ympäristövaikutusten arviointilain mukainen YVA-menettely, jossa ELY-keskus toimii yhteysviranomaisena. ELY-keskus antaa lausunnon YVA-selostuksesta keväällä 2017. Tässä vaiheessa ELY-keskuksella ei ole lisättävää yleiskaavan viranomaisneuvottelussa todettuun.	Merkitään tiedoksi.	
2	Puolustusvoimat	1. Puolustusvoimien lausunto Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaavaluonnokseen on merkitty kaavamääräys, jonka mukaan ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeesta esittää Puolustusvoimien lausunto hyväksyttävyydestä. Puolustusvoimat edellyttää, että määräystä ei kirjata pelkäksi lausuntopyyntövelvoitteeksi, koska se ei riittävästi turvaa puolustusvoimien etuja. Puolustusvoimat on ensimmäisellä viiteasiakirjalla 5.10.2015 antanut lausunnon tuulivoimatoimijalle Kuusamon Maa- ja metsätalouden tuulivoimahankkeen laajennuksen (lisää 6 kpl, 240 m ja aiempien 65 kpl korotus +30 m) hyväksyttävyydestä. Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisia muutoksia Kuusamon Maa- ja metsätalouden hankkeessa. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa. Tuulivoimaloista tulee aina pyytää Pääesikunnan lausunto hyvissä ajoin ennen rakennushankkeen toteuttamista. Pää-	Turun hallinto-oikeus on hylännyt yhden tuulivoimaosayleiskaavan MRL:n vastaisena, kun siinä oli kaavamääräys, jossa rakennuslupaa ei saa myöntää ilman puolustusvoimien hyväksyntää. On mahdollista, että myös kaavaluonnoksessa ollut muotoilu "ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeesta esittää Puolustusvoimien lausunto hyväksyttävyydestä" saatetaan tulkita MRL:n vastaiseksi. Tästä syystä poistetaan kyseinen kohta kaavamääräyksestä. Jos tästä asiasta saadaan ympäristöministeriön ohjeistusta ennen kuin kaava menee hyväksyttäväksi, otetaan ohjeistus huomioon kaavassa.	Poistetaan kaavamääräys: "Ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä pitää hankkeesta esittää Puolustusvoimien lausunto hyväksyttävyydestä."

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		esikunnan operatiivisen osaston yhteyshenkilönä toimii Jussi Karhila puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihde). Lisätiedot osoitteesta: tuulivoimalausunot@mil.fi. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyen on pyydettävä lausunnot puolustusvoimien lisäksi myös Suomen Turvallisuusverkko Oy: ltä, osoitteesta asiakaspalvelu.stuve@erillisverkot.fi. 2. Jatkotyö Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Mahdollisten kaapelilinjojen sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin, vähintään kymmenen (10) työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapelinäytöt tilataan Johtotieto Oy:ltä, Seutulantie 3-5 B, 0410 Järvenpää, p. 080012600, sähköposti: info@johtotieto.fi Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisaikaisen suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle. Koska kuntakaavoilla ja rakennus-/toimenpideluvilla voidaan joskus ratkaista yksittäisiä tuulivoimalakohteita, Puolustusvoimat esittää, että Kuusamon kaupunki lisäksi laadittavaan kunnalliseen rakennusjärjestykseen ja tarvittavilta osin muihin yleiskaavoihin seuraavat lauseet: "Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta koko kunnan alueella. Yksittäisiä alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeita pientuulivoimaloita saa rakentaa, mikäli ne eivät rajoitu puolustusvoimien vakituisessa käytössä oleviin alueisiin." Tutkavaikutuksien selvittämistarpeesta ja tuulivoimalahankkeiden hyväksyttävyydestä Puolustusvoimien kannalta vastaa Pääesikunta, joten niitä koskevat lausuntopyyntöt tulee toimittaa osoitteella: kirjaamo.pe@mil.fi tai Pääesikunta, PL 919, 00131 Helsinki. Lausuntopyyntölomake osoitteessa www.puolustusvoimat.fi.	Merkitään tiedoksi.	
3	Pohjois-Pohjanmaan	Kuusamon kaupungin maankäyttö on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon	Merkitään tiedoksi.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
	museo (arkeologinen kulttuuriperintö)	lausuntoa Kuusamon Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta (Sito Oy, 3.11.2016). Kaava-alue sijaitsee noin 40 kilometriä Kuusamon keskustasta pohjoiseen. Kahteen alueeseen jakautuva kaava-alue rajautuu länsiosiltaan Posion kuntaan. Pohjoisemman osan pinta-ala on noin 621 hehtaaria ja eteläisemmän osan noin 3250 hehtaaria. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen. Pohjois-Pohjanmaan museo antaa tämän lausuntonsa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Kaavan suunnittelualueelta ei ole tiedossa aiemmin tunnettuja kiinteitä muinaisjäänöksiä tai esinelöytöjä. Tuulivoimapuiston hankealueella on tehty arkeologinen inventointi kenttäkaudella 2016 (Kuusamo 2016, Maaningan tuulipuiston arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan Arkeologia Palvelu). Inventoinnissa on käyty läpi hankkeen YVA-selvityksessä esillä olleet kaksi vaihtoehtoa, kaikkinsa 65 voimalapaikkaa, niiden vaikutusalueet noin 200 - 400 metrin säteellä, sekä voimaloiden väliset alueet tielinjausten lähiympäristöt sekä myös maastollisesti otollisia alueita. Alueellisesti inventointi on kattanut huomattavan osan hankealuetta. Vuoden 2016 inventoinnissa ei todettu kiinteiksi muinaisjäänöksiä katsottavia kohteita. Niin kutsuttuja muita kohteita inventoinnissa kirjattiin kuusi. Nämä ovat iältään ja luonteeltaan sellaisia, että ne eivät tule merkittäväksi kaavaan, kuten ei ole tehtykään. Alkuperäinen suunniteltu ja YVA-selvitetty hankealue on muuttunut niin, että kaavaa on jaettu kahteen osaluueeseen, pienempään pohjoiseen ja laajempaan eteläiseen. Samalla alueen raja- aus on paikoin tarkentunut muutenkin. Nähtävillä olevassa kaavaluonnoksessa osa voimalapaikoista on muuttunut. Muutokset ovat kuitenkin vähäisiä ja sijoittuvat maastoon, jossa muinaisjäänösten esiintymistä voi pitää epätodennäköisenä. Kun otetaan huomioon alueen aiemmat tiedot ja 2016 inventoinnin tulokset, voidaan inventointia pitää riittävänä, eikä tarvetta täydennysinventointiin ole. Muinaismuistot on käsitelty kaavaselvityksen kohdassa 4.9. Kohdan kuvassa 4.4 on esitetty koko hankealueen raja- aus, sähkönsiirron vaihtoehdot ja näiden YVA-selvityksen yhteydessä todetut kohteet. Karttaan liittyvässä taulukossa 4.1. on listattu arkeologisen selvityksen yhteydessä todetut muut kohteet. Sekä kartta	Muotoillaan kohdan 4.9. teksti lausunnossa esitettyyn muotoon: <i>Alueelta on tehty arkeologinen selvitys,</i>	Muotoillaan kohdan 4.9. teksti lausunnossa esitettyyn muotoon: <i>Alueelta on tehty</i>

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		että taulukko tulevat esitellyksi hankkeen YVA-selostuksessa, eikä niitä ole tarvetta esitellä kaavaluonnoksessa. Kaavaselostuksessa riittää, kun kohdassa 4.9 mainitaan, että alueella on tehty arkeologinen selvitys, jonka tuloksena alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Lisäksi voidaan todeta, että arkeologisen inventoinnin yhteydessä kirjatut kuusi muuta kulttuurikohteita on merkitty Museoviraston ylläpitämään muinaisjäänösrekisteriin. Ne ovat: Alimmainen Salmijärvi NE (mj tunnus 1000029411) inv 2016, kohteet 1 ja 2. Nuunajärvi (1000029414) inv 2016, kohde 3. Pikku Ratijärvenpuro (1000029416) inv 2016, kohde 4. Matalajärvenkankaat (1000029418) inv 2016, kohde 5. Matalajärvenkankaat 2 (1000029419) inv 2016, kohde 6. Syväjärvi SE (1000029420) inv 2016, kohde 7. Kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevia Posion kohteita ei ole tarvetta tässä yhteydessä listata. Kaavalla ei ole vaikutuksia muinaisjäänöksiin, mikä on asianmukaisesti todettu kohdassa 9.4. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.	<i>jonka tuloksena alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä.</i> Päivitetään kaavaselostuksen muut kulttuurikohteet muinaisjäänösrekisterin mukaisiksi.	<i>arkeologinen selvitys, jonka tuloksena alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä.</i> Päivitetään kaavaselostuksen muut kulttuurikohteet muinaisjäänösrekisterin mukaisiksi.
4	Tolvan paliskunta	EPV Tuulivoima Oy suunnittelee tuulipuiston rakentamista Kuusamoon. Puiston sähkönsiirtovaihtoehtoista toinen sijoittuu myös Posion kunnan puolelle. Puistoon saisi kaavaluonnoksen mukaan sijoittaa 60 tuulivoimalasta muodostuvan kokonaisuuden, joka koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, tuulivoimaloiden välisistä huoltoteistä, jotka pidetään auki ympäri vuoden, tuulivoimaloiden välisistä keskijännitekaapeleista (20-36 kV maakaapeli), sekä kahdesta sähköasemasta, joiden kautta sähkö siirretään alueverkkoon (110 kV). Maaningan tuulipuisto sijoittuu kokonaan Tolvan paliskunnan alueelle. Tuulipuiston vaatima voimajohto sijoittuisi Tolvan paliskuntaan kokonaan tai osittain valitta-		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		vasta vaihtoehdosta riippuen. Paliskunnan suurin sallittu eloporoluku on 1 900 ja poronhoitovuosna 2014-2015. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumien hyödyntämiseen. Poronhoidolla on alueella vuosisataiset perinteet ja se on merkittävä imagotekijä Kuusamolle ja sidostoimiala sen vahvalle matkailutoimialalle. Poronhoidolla on suuri merkitys alueen kulttuurille. Pohjois-Kuusamon alue on metsäsaamelaisen poronhoidon keskeinen alue ja alueen metsäsaamelaisilla poronhoitajilla on alueella erityinen maankäyttöoikeus, jota ei saa heikentää. Poronhoidon edellytykset tulee turvata kaavoituksessa. Poronhoitolaki Poronhoitolaki (PHL, 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella tapahtuvassa kaavoituksessa. Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus, mikä tarkoittaa, että poroilla on oikeus oleskella ja ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta (PHL 3 §), poikkeuksena viljelykset ja vakituisten asuntojen pihapiirit. Lain 53 § säädetään, että suunnitelluissaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaan poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Pohjois-Pohjanmaan maakunta-kaavassa poronhoitoalueen kaavamerkintää koskee suunnittelumääräys: "Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. ---" Kuusamon strategisen osayleiskaavan tv-merkintä edellyttää niin ikään poronhoidon edellytysten huomioon ottamista tuulipuiston suunnittelussa. Tuulipuiston vaikutukset poronhoitoon Vaikutukset poronhoitoon sivutetaan kaavaselostuksessa varsin keveästi verrattuna nähtävillä olevaan YVA-selostukseen. Poronhoidon kannattavuus perustuu laajoihin, yhtenäisiin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierro mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi,	Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu ja kuvattu on YVA-selostuksessa (s. 232-249), jonka tulokset on esitelty kaavaselostuksessa. YVA-selostus on kaavan liiteaineistona. YVA-selostuksen pohjalta kaavaselostus on tuotu esiin poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset: - Hanke sijoittuu porojen keskeiselle kesälaidunalueelle. - Laidunkiertoreitit kulkevat han-	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertoidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäisen kokonaisuuden muodostama toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä. Maaningan tuulivoimahanke sijoittuu Tolvan paliskunnan tärkeimmälle laidunalueelle, missä on ennestään suhteellisen vähän muuta ihmistoimintaa ja sen vuoksi poroille tärkeä laidunnusrauha. Noin 70 % paliskunnan poroista käyttää aluetta vasomiseen ja kesälaiduntamiseen, mutta myös rykimäaikana ja syyslaitumena. Alueella sijaitsee myös luppolaitumia. Alue on yhdessä Riisitunturin kanssa ainoa yhtenäisempi laidunalue paliskunnassa. Alueelle sijoittuu porojen laidunkiertoreittejä. Poronhoitotoiminnassa aluetta käytetään myös porojen kuljettamiseen läheisille erotusaidoille sekä porojen maastoruokintaan. Hankealueella sijaitsee pyyntiäita. Maaningan tuulivoimahankkeen toteuttaminen aiheuttaa merkittävää haittaa poronhoidolle, sillä hanke vähentää suuria määriä laidunalueita suoraan ja epäsuorasti vaikuttamalla porojen laidunten käyttöön. Etenkin kevättalvella, vasontaan ja alkukesällä porovaatimet vasoinen ovat tutkimusten mukaan erityisen herkkiä ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle. Ruotsalaistutkimuksen mukaan porot välttivät vasoma-aikana tuulipuistoaluetta (joka oli Maaningan suunnitelmia huomattavasti pienempi, 10 voimalaa) 3 km etäisyydelle. On erittäin todennäköistä, että Maaningan hankkeen myötä tuulipuiston alue sekä sen ympäröivät alueet menetetään vasoma-alueena. Hanke ja sen vaatimat muut toiminnot pirstovat laidunalueita ja aiheuttavat haittaa poronhoitotoiminnalle. Jos porot häiriintyvät uudesta toiminnasta laidunalueillaan, poroja kulkeutuu entistä enemmän pelloille ja asutuksen piiriin. Tämä aiheuttaa lisätyötä ja työkustannuksia poronhoitajille, kun porot pitää ohjata asutuksen piiristä ja pelloilta pois, sekä ristiriitoja maanviljelijöiden, asukkaiden ja poronhoitajien välille. Pihojen ja peltojen aitaaminen on kallista ja aitojen ylläpito vaatii työtä ja aiheuttaa kustannuksia. Etenkin hirvasporot ovat keskikesällä	kealueen läpi. - Hankkeella ei ole suoraa vaikutusta poronhoidon rakenteisiin, mutta se voi vaikeuttaa porojen ohjaamista ja kuljettamista erotusaitoihin. - Hankealueelle muodostuu uusia avoimia alueita, jotka voivat houkutellessa etenkin hirvainta räkäsuojaan ja siten parantaa porojen viihtymistä alueella. - Hanke voi vaikuttaa porojen laidunkiertoon merkittävästi. - Sähkönsiirtoreittien rakentaminen aiheuttaa poronhoitoon vähemmän vaikutuksia kuin tuulivoimaloiden rakentaminen.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		räkkäaikana vähemmän herkkiä ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle ja saatavat hakeutua avoimille voimala-alueille räkkäsuojaan. Tähän aikaan tehdään paliskunnassa vasanmerkintää, joka perustuu siihen, että porot kerääntyvät suuriin tokkiin suoalueille, mistä ne saadaan siirrettyä merkintäaitaan. Jos myös vaatimet vasoineen voimala-alueiden sorapintojen houkuttelemana tulevat räkkäsuojiin voimaloille ja hajoavat pieniin parttioihin, joita on yleensä mahdoton saada suureen tokkaan ja kuljetettua kesämerkintään, vaikeutuu paliskunnan kesämerkintätyö huomattavasti. Se johtaa siihen, että vasat ovat merkittäviä, kun syksyllä hirvikoirat alkavat laukottaa poroja metsästyksen yhteydessä. Vasat erkanevat emistään ja merkittömistä ei enää tiedetä kenelle ne kuuluvat. Poronomistajilla jää karjansa tuotto (teuraat ja siitosvasat) saamatta. Hankkeen rakentaminen voi myös vaikeuttaa porojen kuljettamista syksyisin Isolehdon erotusaitaan, koska luontaiset porojen kuljetusreitit sijoittuvat hankealueelle ja porojen kuljettaminen mönkijöiden ja kelkkojen avulla painostaen on erityisen häiriöherkkää. Tuulivoimalat myös vaikeuttavat helikopterin käyttöä. Poronhoidon toiminta alueella vaarantuu ja alueelle rakennettu infrastruktuuri menettää merkityksensä. Uutta poronhoitoinfraa joudutaan rakentamaan muualle. Uudet tiet, jotka pidetään ympäri vuoden auki, lisäävät liikkuja alueella. Tämä voi johtaa porovarkauksien sekä liikenneonnettomuuksien lisääntymiseen. Laidunkierron muuttuminen aiheuttaa laidunten epätasaista kulumista. Luken (ent. RKTL) tutkimusten mukaan paliskunnissa, joissa on enemmän infrastruktuuria ja ihmistoimintaa, on kuluneemmat jäkäliköt kuin paliskunnissa, missä niitä on vähemmän. Laidunten epätasainen käyttö aiheuttaa vaikutuksia poroelinkeinoon kannattavuuteen. Tänä päivänä suurin osa teuraista on vasoja, eli niiden määrä ja kunto määräävät porotalouden tuoton. Mikäli laitumet kuluvat, vasaprocentti ja teuraspainot laskevat kiristyvän ravintokilpailun myötä. Näin on Metlan tutkimuksen mukaan käynyt esimerkiksi Rovajärven ampuma-alueella. Toisaalta myös ruokintakulut lisääntyvät. Nämä vaikuttavat suoraan elinkeinon kannattavuuteen. Edellä luetellut vaikutukset yhdessä aiheuttavat vaikutuksia alueen poronhoitokulttuuriin. Alueen poronhoitajat ovat Kitkan ja Maaselän lapinkylien jälkeläisiä, joilla on ikimuistoinen nautinto-oikeus		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		alueen porolaitumiin. Poronhoito-oikeus määritellään poronhoitolaissa pysyväksi oikeudeksi (HE244/1989). Edellä mainituista todennäköisistä, merkittävistä haitoista johtuen Tolvan paliskunta vastustaa tuulipuiston rakentamista alueelleen. Kaavaluonnoksesta aiheutuu Tolvan paliskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain 39.4 § tarkoittua kohtuutonta haittaa. Kaavamerkinnot ja -määräykset Poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista on tehty oma kokonaisuutensa YVA:ssa. YVA-arvioinnin johtopäätös on, että hankkeen vaikutus poronhoidolle vaihtoehdossa VE 1 ja VE 2 on <i>merkittävän kielteinen</i>. Hanke ei siksi ole toteuttamiskelpoinen poronhoidon näkökulmasta. Tuulipuistoa ollaan kuitenkin nyt kaavoitamassa. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 § mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Porotalous on Kuusamossa merkittävä elinkeino ja sen toimintaedellytykset on turvattava kaavaratkaisussa. Poronhoitoa ei tällä hetkellä oteta millään tavalla kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä huomioon. Kaavaa tulee korjata seuraavalla tavalla. Tuulipuistoalueen muuttuessa, sinne voi olla tarpeen rakentaa uusia poroaitoja, että siellä pystytään toimimaan. Tämä tarkoittaa käytännössä esim. pyynti-, vasanmerkintä- tai erotusaitojen rakentamista. Tätä ei saa estää rakentamisrajoituksella, vaan M-1 alueen määräykseen tulee lisätä metsä- ja porotaloutta varten tarvittavien rakennelmien rakentaminen. Määräykseen tulee lisätä esim.: <i>Alueelle saa kuitenkin rakentaa maa-, metsä- ja porotalouteen liittyviä vähäisiä rakennelmia.</i> Kaavan yleismääräyksiin tulee lisätä määräys, jolla turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset kaavan suunnittelussa ja toteutuksessa VAT ja maakuntakaavan mukaisesti. Esimerkiksi: <i>Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittäisedellytykset.</i> Mikäli hanke toteutuu, tuulivoimatuotan-	Vaikka tuulivoimahankkeella on merkittävä kielteinen vaikutus poronhoitoon, se ei tarkoita, että se estäisi porotalouden harjoittamisen alueella. Voimaloiden ja niiden edellyttämien tieyhteyksien alle jää noin 2 % alueen pinta-alasta. Vaikka alueen luonne muuttuu tuulivoimaloiden myötä, ne eivät estä alueen nykyisiä maankäyttömuotoja. Muutamia tuulivoimaloita poistetaan ja niiden sijaintia muutetaan niin, että voimalat sijoittuvat alueelle tiiviimmin. M-1 -alueen kaavamerkintä ei rajoita poronhoitoon liittyvien rakenteiden rakentamista. Lisätään kuitenkin kaavaan selvyuden vuoksi seuraava yleinen määräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i> Poronhoitolain 53 § säätää valtion maita koskevasta neuvottelovelvol-	Lisätään seuraava yleismääräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i> Täydennetään kaavaselostuksen

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		non alueiden suunnittelussa ja toiminnassa on aivan välttämätöntä ottaa poronhoito huomioon ja seurata vaikutuksia systemaattisesti sekä lieventää ja kompensoida aiheutuneita haittoja ja menetyksiä. Seurannasta ja haittojen kompensoinnista tulee tehdä sopimus Tolvan paliskunnan kanssa. Alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen edistämisestä (MRL 24.2 §). Velvoite koskee oikeudellisesti kaikkea kaavoitusta. Kaava ei tällä hetkellä ota riittävästi huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eikä alueen maakuntakaavaa, joten se on MRL 24 § ja 32 § vastainen. Yhteenveto Tolvan paliskunta vastustaa alueelleen sijoitettavaa hanketta sen poronhoidolle aiheuttamien merkittävien negatiivisten vaikutusten vuoksi. Kaavan mahdollistama tuulipuisto aiheuttaa kohtuutonta haittaa Tolvan paliskunnan poronhoidolle. Kaavamääräykset ovat puutteelliset. Poronhoidon edellytyksiä ei ole turvattu hankkeen suunnittelussa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavan mukaisesti. Kaava on siten MRL vastainen. Mikäli tuulipuisto rakennetaan, tulee siitä aiheutuvat haitat ja menetykset - myös mahdollisesti tulevaisuudessa ilmenevät ennalta arvaamattomat haitat - korvata täysimääräisinä. Poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia tulee seurata systemaattisesti. Poronhoidon haittoja tulee lieventää paliskunnan kanssa neuvotteluissa sovittavin toimenpitein.	lisuudesta paliskuntien kanssa. Hankealueella ei ole valtion maita. Hanketoimija järjestää yhteistyössä Tolvan paliskunnan kanssa porotalouteen liittyvän seurannan, jolla selvitetään hankkeen vaikutuksia porotalouteen. Jos seurannassa tunnistetaan hankkeen porotaloudelle aiheutuvia haittoja ja menetyksiä, hanketoimija korvaa sopimukseen perustuen menetykset.	kohtaan 12 Toteutus: Hanketoimija järjestää yhteistyössä Tolvan paliskunnan kanssa porotalouteen liittyvän seurannan, jolla selvitetään hankkeen vaikutuksia porotalouteen. Jos seurannassa tunnistetaan hankkeen porotaloudelle aiheutuvia haittoja ja menetyksiä, hanketoimija korvaa sopimukseen perustuen menetykset.
5	Pohjois-Pohjanmaan museo (Rakennettu ympäristö)	Kuusamon kaupungin maankäyttö on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa Kuusamon Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta (Sito Oy, 3.11.2016). Kaava-alue sijaitsee noin 40 kilometriä Kuusamon keskustasta luoteeseen. Kahteen alueeseen jakautuva kaava-alue rajautuu länsiosiltaan Posion kuntaan. Pohjoisemman osan pinta-ala on noin 621 hehtaaria ja eteläisemmän osan noin 3250 hehtaaria. EPV Tuulivoima Oy suunnittelee Maaningan kaava-alueelle enintään 60 tuulivoimalasta muodostuvaa kokonaisuutta. Tuulivoimaloiden yksikköteho olisi 3-6 MW. Turbiinien yhteisteho on valittavasta voimalatyypistä riippuen noin 180-360		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		MW. voimaloiden kokonaiskorkeus olisi enintään 250 metriä, napakorkeus enintään 170 metriä ja lavan pituus enintään 80 metriä. Lisäksi suunnittelualueelle rakennettaisiin kaksi sähköasemaa ja niiden välille 110 kV ilmajohto. Sähkösäätö Maaningan tuulivoima-alueelta valtakunnanverkkoon toteutetaan noin 30 kilometrin pituisella 110 kV ilmajohtolla joko Kuusamon tai Posion alueella. Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus (20.10.2016). YVA-selostuksessa on tutkittu tuulivoimapuiston kaksi eri vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa 1 (VE 1) osayleiskaavan alueelle sijoittuisi 61 tuulivoimalaa ja vaihtoehdossa 2 (VE 2) osayleiskaavan alueelle sijoittuisi 45 tuulivoimalaa. Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnos on laadittu vaihtoehdon 1 pohjalta niin, että kaavassa on esitetty rakennettavaksi 60 voimalaa. Pohjois-Pohjanmaan museo antaa lausuntonsa sekä rakennetun kulttuuriympäristön että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Arvokkaat maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö Maisemallisesti Maaningan tuulivoimapuiston suunnittelualue muodostuu erämaatyypisistä vaara-alueista ja niiden välisistä suoalueista. Alue on pääosin peitteistä metsämaata. Lähimmät kylä-alueet ovat Mourujärvi 6 km kaava-alueesta länteen ja Tolva 8 km kaava-alueesta etelään. Rukan matkailukeskukseen on matkaa noin 25 km ja Posion kuntakeskukseen noin 27 km. Posion kunnan puolella sijaitseva Riisitunturin kansallispuisto sijaitsee noin 4.3 km päässä Maaningan tuulivoimapuiston suunnittelualueen reunasta. Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen maisemavaikutusten arviointi arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön suhteen on tehty asiantuntija-arviona. Lähtötietoina arvioinnissa on käytetty olemassa olevaa inventointimateriaalia, hankkeesta laadittuja näkemäalueanalyyskejä, kuvasovitteita, valo- ja ilmakuvia, karttatarkasteluja sekä maastokäyntejä. Analyysit on tehty noin 30 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Arvioinnissa on huomioitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Maaningan tuulivoimahankkeen aiheuttamat vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön muodostuvat selvitysten mukaan suurelta osin maisemakuvan muutoksesta, ei niinkään kulttuuriympäristön tai sen lähiympäristön mekaanisena muokkaamisena. Suunnittelualueen lähi- ja välialueella (0-15 km) ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) kohteita. Kaukoalueella Posion ja Sallan kunnan alueilla sijaitsevien RKY kohteiden osalta tuulivoimaloiden vaikutus kohteisiin katsotaan selvityksen mukaan olevan suuresta etäisyydestä johtuen vähäinen. Maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä sijoittuu Maaningan tuulivoimahankkeen välialueelle yksi (Tolvan kylä / Posio) ja kaukoalueelle kahdeksan kappaletta, joista Kuusamon kunnan alueella sijaitsevat Vasaraperän ja Käylän kyläalueet. Näissä kohteissa arvio perustuu hyvin säilyneeseen rakennuskantaan, perinteiseen kylämiljööseen sekä avoimiin peltomaisiin, joissa voimalat eivät näkyessään osittain taustamaisemassa vähennä kohteiden kulttuurihistoriallisia arvoja tai muuta oleellisesti alueen luonnetta. Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen suunnittelualueen teoreettisella vaikutusalueella sijaitsee kolme valtakunnallisesti arvokasta maisema-alue: Virkkulan maisema-alue, Kuusamon kosket (Oulanka-, Kitka- ja Kuusinkijokien kosket) ja Oulankajoen kansallismaisema (Oulangan kansallispuisto). Posion kunnan puolella sijaitseva Riisitunturin kansallispuisto sijaitsee vain 4.2 km etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi on vireillä olevassa Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa esitetty Kitkanjärvimaisemaa. Kitkan vesistöä on esitetty paikallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi myös Kuusamon strategisessa yleiskaavassa. Arvokkaista maisema-alueista lähinnä suunnittelualueella sijaitsee Riisitunturin kansallispuisto. Näkemäanalyysin mukaan tuulivoimalat ovat nähtävissä kansallispuiston korkeimpien vaarojen huipulta sekä paikoin kansallispuistojen varojen pohjoisrinteilta. Riisitunturin alueella kohteen herkkyyks maisemallisille muutoksille on erittäin suuri ja Maaningan tuulivoimahankkeella todetaan YVA-selvityksen mukaan olevan merkittävä kielteinen vaikutus maisemaan Riisitunturin kansallispuiston alueella. Merkittävä kielteinen vaikutus maisemaan todetaan olevan myös Kitkan järvimaiseman alu-		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		eella. Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen merkittäviä kielteisiä maisemavaikutuksia Riisitunturin kansallispuiston ja Kitkanjärvimaiseman alueella tulee lieventää tuulivoimaloiden määrää vähentämällä ja tuulivoimaloiden korkeutta pienentämällä.	Vähennetään voimaloiden määrää ja muutetaan niiden sijoittelua niin, että lähimmät voimalat sijaitsevat kauempana Riisitunturista ja Kitkajärvestä. Voimalat näkyvät Riisitunturilta katsottuna kapeammalla sektorilla. Näillä muutoksilla vähennetään haitallisia maisemavaikutuksia. Maisemavaikutusten arviointia täydennetään uusilla valokuvasovitteilla.	Muutetaan voimaloiden sijoittelua. Kaavaselostuksen maisemavaikutusten arviointia täydennetään.
6	Suomen turvallisuusverkko Oy	Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.	Merkitään tiedoksi.	
7	Metsähallitus	EPV Tuulivoima Oy on käynnistänyt ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointimenettelyn eli YVA-menettelyn, joka koskee Kuusamon kaupunkiin Maaningan alueelle noin 40 kilometrin etäisyydelle Kuusamon keskustasta ja 25 kilometrin etäisyydelle Posion keskustasta ja Rukan taajamasta suunniteltua tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuistoa suunnitellaan 45-61:lle 3-6 MW:n yksikkötehoiselle voimalayksikölle, joiden kokonaiskorkeus enintään 250 metriä. Sähkönsiirto hankealueen voimaloiden välillä suunnitellaan toteutettavaksi maakaapelilla, ja liityntä kantaverkkoon tapahtuisi uudella 110 kV voimajohdolla joko Posiolle tai Rukalle tehtävällä sähköasemalla. Hankkeella on mahdollisia vaikutuksia sähkönsiirron ja vaikutusalueiden osalta myös Posion ja Sallan kunnille. Hankealueen pinta-ala on 3700 ha ja maa-alue on pääosin Kuusamon yhteismetsän omistuksessa. Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan eteläisen osan pinta-ala on 3250 hehtaaria ja pohjoisosan 621 hehtaaria eli yhteensä 3871 hehtaaria. Osayleiskaava koskee YVA:sta poiketen maksimissaan 60 voimalaa, joiden sijainti poikkeaa josain määrin YVA:ssa osoitetuista sijainneista. Osayleiskaava mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentamisen, ja ohjaa maankäyttöä ja toimintojen yhteensovittamista alueella. Tuulivoimaloita koskevien kaavamerkintöjen ja määräysten osalta osayleiskaava on yksityiskohtainen ja toteuttamista suoraan ohjaava. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja osayleiskaavan on laatinut Sito Oy. Hankealueen lounaispuolella sijaitsee Riisitunturin kansallispuisto ja Natura 2000 -alue (FI1301101). Hankealueen		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		läheisyydessä oleva pohjoinen osa Natura-alueesta ja sen kahden osan välinen Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa oleva alue suunnitellaan liitettäväksi Riisitunturin kansallispuistoon, ja näin ollen hanke tulee olemaan kansallispuiston rajanaapuri. Lisäksi hankealueen vaikutuspiirissä sijaitsee Sukerijärven luonnonpuisto ja Natura-alue (FI1101600), suojeluun varatut alueet Kätkytvaara (Natura-alue FI1101633) ja Pää-Älly (Natura-alue FI301106) sekä Kitkan Natura-alue (FI1101616). Metsähallitus antaa lausunnon Maanigan tuulivoimahankkeen osayleiskaavasta edellä mainittujen alueiden pääasiallisena maanhaltijana. Yleisesti: Tuulivoimahankevaihtoehtoista ei aiheudu nykyisiin luonnonsuojelualueisiin suuria vaikutuksia. Metsähallituksen tavoitteena on laajentaa Riisitunturin kansallispuistoa kattamaan yhtenäisesti koko Riisitunturin Natura-alue, jolloin toinen sähkönsiirtoreitti kulkisi kansallispuiston halki. Hankkeella on merkittäviä vaikutuksia luonnonsuojelualueista lähinnä Riisitunturin kansallispuistoon. Huomatavimmat vaikutukset hankkeesta tulevat maisemaan ja linnustoon. Metsähallitus tulee lausumaan myös Maanigan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, ja odottaa että tässä lausunnossa esitettävät kaavaan vaikuttavat seikat tulevat asiallisesti käsiteltyä myös kaavaa koskien. Maisemavaikutukset: Suurin maisemallinen vaikutus on tuulivoimaloiden lentoestevalaistus, joka on TraFin ohjeistuksen alainen. Metsähallitus painottaa tällaisilla maisemaltaan herkillä erämaisilla alueilla lentoestevalojen valinnan tärkeyttä sekä tutkaohjauksen mahdollisuuden selvittämistä. Mahdollisimman vähäiset ja kiinteät valot pienentävät maisemavaikutuksen häiritsevyyttä muuten erämaisessa ja valaisemattomassa maisemassa. Toinen maisemaan ja erämaisyyteen oleellisesti vaikuttava asia on sähkönsiirto. Sähkönsiirtovaihtoehtoista VE Ruka on parempi maisemallisen erämaisyyden säilyttämisen, sekä luonnonsuojelualueiden ja metsäalueiden yhtenäisyyden kannalta. Metsähallituksen näkemyksen	Kaavan laatija on tietoinen Metsähallituksen YVA-selostuksesta antamasta lausunnosta. Täydennetään luontoselvityksiä ja otetaan tulokset huomioon kaavaratkaisussa. Lentoestevalot toteutetaan Liikenteen turvallisuusviraston TraFin ohjeiden mukaisesti. Uusimmissa ohjeissa valojen häiritsevyyttä on vähennetty. Yöaikaan valot eivät välky, eikä kirkkaimpia valoja tarvitse sijoittaa kuin reunimmaisiiin voimaloihin. Suurin osa voimalinjoista sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella eikä kaava ota suoraan kantaa alueen ulkopuolella oleviin voimalinjoihin, joilla on vielä oma lupamenettelynsä.	Voimaloiden sijoittelussa otetaan huomioon luontoselvityksen täydennykset.

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		mukaan vaihtoehto VE Posio tulisi hylätä. Petolintuja koskeva osuus on erillisessä asiakirjassa.	Petolintuja koskeva vastine on erillisessä asiakirjassa.	
8	Posion kunta	Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen Maaningan alueelle, maankäytön ohjaaminen ja alueelle sijoittuvien toimintojen yhteensovittaminen. Tuulivoimaloita koskevien kaavamerkintöjen ja määräysten osalta osayleiskaava on yksityiskohtainen ja toteuttamista suoraan ohjaava. Yleiskaavan käytöstä tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:ssä. "Rakennuslupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena." Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv- alueilla). <u>Lausunnon aikaisempaa taustaa</u> Jo aikaisemmin Kuusamon kaupungin kattavan yleiskaavan osalta 29.8.2016 Posion kunta on lausunnossaan todennut mm. seuraavaa: Posion kunta haluaa painottaa yleiskaavaa koskevassa lausunnossaan erityisesti seikkoja, joissa Posion kunta edellyttää, että yleiskaavasunnitelmassa pitäydytään kunnan läheisyydessä ja vaikutuspiiriltään Posion kuntaa koskevilla alueilla jo kaavavaiheessa suunnitelmilta, jotka mahdollistavat teoriassa negatiiviset vaikutukset ja ulottuvat Posion kunnan alueelle. Posion kunta olettaa, että kaavasunnitelma myös niiltä osin noudattaa ympäristölakeja ja säädöksiä huomioiden myös ennalta arvaamattomia riskejä erityisesti luontokohteiden, vesistöjen ja valuma-alueiden osalta. Tuulivoimala-alueen haitallisten vaikutusten mm. mahdollisiin, vielä toteamatta jääneisiin terveysvaikutuksiin on kiinnitettävä huomiota. Niillä voi olla vaikutusta Posion näkökulmasta Posion kunnan asukkaille, Posiolaisten asuin ympäristöön, Posion alueen vapaa-ajan asukkaille, posiolaiseen luontoon, Posiolaisten elinkeinoon sekä välillisesti matkailun alueen imagon negatiiviseen kehitykseen.		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Alueiden maankäyttöä suunniteltaessa on tarpeen kiinnittää huomiota virkistysalueiden ja niiden reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. Yli-Kitkajärvi on luonnon monikäyttöaluetta, joka sisältää virkistyskäytön kannalta kehitettäviä ja arvokkaita luonnonkohteita. Muita mahdollisia huomioitavia ulkoilureittejä ja viheryhteystarpeita voi olla ulkoilureitti Oulanka - Ruka - Riisitunturi. Maaningan tuulivoima-alueen matkailulle aiheuttamat imago tappiot vaikuttavat Ruka-Kuusamon matkailun kanssa yhteistyössä toimivaan Posion matkailuun ja se tulee huomioida yleiskaavassa. Posion matkailustrategiassa keskeisinä teemoina ovat puhdas ja koskematon luonto ja erityisesti sen luontoarvot, jotka tulee huomioida myös Kuusamon strategisessa yleiskaavassa 2025 vähintäänkin niiltä osin kuin kaavasunnitelma vaikuttaa Posion kunnan läheisyydessä oleviin ja vaikutuspiiriltään Posion kuntaa koskeviin alueisiin. Mahdollisissa tuulivoimalahankkeissa yleiskaavan osalta Posion kunta edellyttää, ettei niillä ole haitallisia vaikutuksia asuin- ja matkailuympäristöihin Posion kunnan alueella. Huomioitavia seikkoja on mm. melu, välkevaikutus, vaikutukset luonnonsuojeluun, pohjavedensuojeluun tai pintavesiin. Tuulivoimaloiden etäisyyksiä arvioidessa on myös huomioitava, etteivät ne erotu kaukomaisemassa haitallisesti Posion kunnan alueelle. <u>Lausunnon sisältöä</u> Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus valmistui 20.10.2016. Osayleiskaavoitukseen tarvittava tietopohja ja selvitykset on tuotettu pääosin YVA-menettelyn yhteydessä, mistä johdetaan Posion kunnan lausunto perustuu arviointiselostukseen annettuun lausuntoon. Yleistä Arviointiselostuksessa on kirjattu, että mielipiteissä on tuotu esiin alueen tärkeys virkistykseen ja metsästykselle, poronhoidolle ja vapaa-ajan asutukselle sekä huoli erittäin kauniin alueen muuttamisesta, jolla olisi vaikutusta myös alueella asuvien ihmisten ja lomaa-asukkaiden viihtyvyyteen, hyvinvointiin ja terveyteen. Esimerkiksi Riisitunturin Natura-alue on kunnan näkömyksen mukaan virkistyskäytön kannalta tärkeä	Vaikutuksia matkailuun on kuvattu YVA-selostuksen kohdassa 23. Täydennetään kaavaselostukseen vaikutusten arviointiin uusi kohta "Vaikutukset matkailuun", johon kirjoitetaan yhteenveto tuulivoimaloiden vaikutuksista Riisitunturin, Ala-Kitkan, Juuman ja Rukan matkailuun. Täydennetään kyseiseen kohtaan myös metsästysmatkailun näkökulma. Hankkeen suunnittelussa on otettu huomioon tuulivoimaloiden meluun liittyvät ohjearvot, välkevaikutus, luontoarvot, pohjavesialueet ja pintavedet sekä maisemavaikutukset. Haitallisia maisemavaikutuksia vähennetään muuttamalla voimaloiden sijoittelua ja vähentämällä niiden määrää. Kaavaratkaisu on sellainen, että tuulivoimaloiden melun ohjearvo 40 dB ei ylitä Posion kunnan puolella. Hanketoimija selvittää valokuvasoittein, miten Riisitunturin ja Kitkajärven maisemaan vaikuttaisi, jos muutama voimala poistetaan tai siirretään hakealueen itäosasta. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset" seuraava teksti: <i>Kaava-alueen ulkopuolella vaikutukset virkistyskäyttöön ovat</i>	Täydennetään kaavaselostukseen vaikutusten arviointiin uusi kohta "Vaikutukset matkailuun", johon kirjoitetaan yhteenveto tuulivoimaloiden vaikutuksista Riisitunturin, Ala-Kitkan, Juuman ja Rukan matkailuun. Täydennetään kyseiseen kohtaan myös metsästysmatkailun näkökulma.

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		alue. Sähkönsiirtoreitti Riisitunturin alueen läpi Arviointiselostus sisältää tuulivoima-alueeseen liittyvän, Posion kunnan alueella olevan Riisitunturin alueen läpi kulkevan reitin suunnitelmat. Posion kunta yhtyy Metsähallituksen antamaan lausuntoon ja toteaa ko. sähkönsiirtoreitin rakentamiseen liittyviä mittavia haittavaikutuksia tarkemmin yksilöimättä, ettei kunta missään tapauksessa tule hyväksymään esitettyä sähkönsiirtoreittiä. Reitti on suunniteltu kulkeväksi tulevan kansallispuiston laajennuksen ja nykyisen kansallispuiston väliselle ja yhteiselle alueelle ja tulee aiheuttamaan merkittävää vahinkoa kansallispuiston identiteetille. Posion kunta edellyttää ja tulee vaatimaan, että kansallispuistoja koskeva lainsäädäntö ja asetukset otetaan huomioon huolimatta siitä, että kyseessä on tuleva kansallispuiston laajennusosa. Lentoestevalot Arviointiselostuksessa todetaan, että lentoestevalot ovat suuritehoisia vilkkuvia valoja, voimakkuudeltaan 2000 - 10000 cd. Lentoestevalot on useissa yhteyksissä todettu häiritseviksi tuulivoimaloiden vaikutusalueella asuville asukkaille. Tutkimusten ja selvitysten puuttuessa niiden haitallista vaikutusta ei kuitenkaan arvioida. Melu Tuulivoimala-alueen meluvaikutukset on arviointiselostuksessa kuvattu melun ulottuvuutena ja vaikutusalueen laajuuden puitteissa ja jonkun verran tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä koettavaksi häiriöksi. Arvioinnissa on mitattu vain todennettavissa (ihmiskorvan kuultavissa oleva) oleva melu eikä sen osalta ole selvitetty sen terveydellisiä vaikutuksia jatkuvan altistumisen osalta. Kokonaan käsittelemättä on viime vuosi- na erittäin ongelmalliseksi ja haitalliseksi koettu infra- eli matalataajuusmelu, joka ei ole ihmiskorvin kuultavissa. Aiheesta on tehty selvityksiä ja tutkimuksia sekä	<i>vähäiset. Riisitunturin retkeilyreitiltä voimalat näkyvät muutamasta kohdasta suoalueiden takaa, kun reitti kulkee tunturin laella tai pohjoisrinteellä. Suurimmalta osalta reitistä voimalat eivät näy.</i> Osayleiskaava ei ota suoraan kantaa sähkönsiirtoreittiin kaava-alueen ulkopuolella. Sähkönsiirtoreitin sijoittumisesta Posion alueella on käyty keskusteluja viranomaisten ja hanketoimijan kanssa. Lentoestevalot toteutetaan Liikenteen turvallisuusviraston TraFin ohjeiden mukaisesti. Uusimmissa ohjeissa valojen häiritsevyyttä on vähennetty. Yöaikaan valot eivät välky, eikä kirkkaimpia valoja tarvitse sijoittaa kuin reunimmaisiiin voimaloihin. Tuulivoimaosayleiskaavan melumallinnukset on laadittu Ympäristöhallinnon ohjeen 2/2014 mukaisesti ja ne täyttävät kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla valtioneuvoston asetuksen mukaiset tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot 40 dB LAeq (1107/2015) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaiset sisämelun toimenpiderajat. Kaavaratkaisu on sellainen, että tuulivoimaloiden melun ohjearvo 40 dB ei ylity Posion kunnan puolella. KHO on antanut päätöksen	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Suomessa että muualla Euroopassa (mm. Tanskassa) ja todettu jatkuvan altistumisen infra- äänille aiheuttavan vakavia ja pysyviä haittoja vaikutuspiirissä oleville ihmisille. Meluvaikutusten arviointi keskittyy vain kuultavan melun voimakkuuteen ja sen vaikutuspiirin laajuuteen ja siten alueen ja sen vaikutuspiirissä oleviin ihmisiin, vaikka alue on tärkeä porojen ja niiden vasomisen laidunalue. On hyvin todennäköistä että mm. infraäänimelun vaikutukset eläinkuntaan ja juuri poroihin ovat vähintäänkin yhtä merkittävät kuin ihmisiin. Taloudelliset menetykset Saaduissa palautteissa ja lausunnoissa on yleisesti todettu, että tuulivoima-alueen merkitys on toteutuessaan maanomaisuuden arvoa alentava. Arviointiselostus ei ota kantaa maan tai kiinteistöjen arvonalennukseen, vaikka se on useilla tuulivoima-alueilla todettu. Arviointiselostukseen olisi tullut liittää ja arvioida ko. arvonalennuksen tullessa kuulemisissa esille, mahdolliset aiheesta tehdyt selvitykset muilla tuulivoima-alueilla Suomessa ja muualla Euroopassa. Taloudellisten menetysten arvioimatta jättäminen voi johtaa mahdollisesti myöhempiin korvausvaatimuksiin, mikäli ne osoittautuvat myöhemmin todistettavasti toteutuneiksi. Kiinteistöjen ja maa-alueiden arvonalennuksen aiheuttamien korvausvaatimusten lisäksi on mahdollista että esim. infra- taajuuden melun vaikutukset porojen vasomiselle ja todetut terveydelliset ja haitalliset vaikutukset mm. keskenmenojen suhteen tulevat ko. alueella osoituksi ja siten tuulivoimayhtiön korvausvelvollisuuden piiriin vahingon aiheuttajana.	tuulivoimaloiden ympäristölupiin koskeviin valituksiin (HKO 16.2.2017/604). Päätöksessään KHO toteaa muun muassa seuraavaa: "Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on vuosina 2015 - 2016 tehdyssä kyselytutkimuksessa selvittänyt yhdeksän toiminnassa olevan tuulivoima-alueen asukkaiden kokemia tuulivoimaloiden aiheuttaman melun tuottamia haittoja. Tähän mennessä tehdyissä tutkimuksissa ei ole havaittu yhteyttä tuulivoimaloiden ja tuulivoimala-alueiden asukkaiden kokemien infraäänien eli matalataajuuksisen, ihmiskorvin kuulemattomien äänten aiheuttamiksi epäiltyjen oireiden välillä." Infraääni on ääntä, jonka taajuus on alle 20 hertsiä eli alle ihmisen kuulokynnyksen. Tehtyjen tutkimusten mukaan (Baijerin ympäristövirasto 2013 "Tuulivoimalaitokset – onko infraääni haitaksi terveydelle" (Windenergieanlagen – beeinträchtigt Infraschall die Gesundheit?)) infraäänellä voi olla terveysvaikutuksia vasta silloin, kun infraääni muuttuu kuultavaksi. Tuulivoimaloista kantautuva äänentaso satojen metrien päässä jää kuulo- ja havaintokynnyksen alapuolelle. Ihminen ei siis kuule tuulivoimaloiden tuottamaa mahdollista infraääntä. Todistettuja terveydellisiä vaikutuksia ei näin ollen pääse syntymään. Tarkkoja taloudellisia vaikutuksia on mahdotonta tarkasti määrittellä. Hanke itsessään tuottaa verotuloja ja tuloja alueen maanomistajille ja lisää työmahdollisuuksia alueelle. Tuulivoimalat ovat vuoden 2018 alusta voimalaitosten kiinteistöveron piirissä, mikä lisää merkittävästi kaupungin kiinteistöverotuloja. Seudun taloudellisen toimeliaisuuden lisääntyminen lisää varallisuutta, jolla on mahdollista hankkia myös kiinteistöjä. Tämä taas nostaa kiinteistöjen arvoja tai hillitsee niiden arvojen laskua. Vastaavasti voi olla, että jos voimala näky	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Yhteenveto Lopuksi Posion kunta toteaa, ettei se vastusta Kuusamon Maaningan tuulivoimapuiston rakentamista. Kunta kuitenkin edellyttää, että yllä esitetyt seikat huomioidaan kaavoituksessa.	suurena vesistön takaa loma-asunnon kohdalle, loma-asunnon myyntiarvo voi alentua. Tehtyjen tutkimusten mukaan infraäänellä voi olla terveysvaikutuksia vasta silloin, kun infraääni muuttuu kuultavaksi. Tuulivoimaloista kantautuva äänentaso satojen metrien päässä jää kuulo- ja havaintokynnyksen alapuolelle.	
9	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa 60 tuulivoimalan rakentaminen Kuusamon kaupungin pohjoisosaan Posion kunnan rajaa vasten. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 m ja yksikköteho 3-6 MW. Sähkönsiirto kaava-alueelta valtakunnan verkkoon on suunniteltu toteutettavan 110 kV ilmajohtolla joko Posiolle tai Kuusamoon Rukalle. Laadittavana olevan osayleiskaavan alueella on voimassa kaksi maakuntakaavaa: Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2005) ja Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava (2015). Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa osayleiskaavan alueelle on osoitettu muutamia merkintöjä. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitettu, kaava-alueen eteläosassa sijaitseva pohjavesialue on sittemmin poistettu pohjavesiluokituksesta. Kaava-alueen pohjoisosan moottorikelkkailureitin merkinnästä on puolestaan luovuttu 2. vaihemaakuntakaavassa. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa Kuusamon ja Posion rajalle sijoittuva Kohtalehden alue on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana geologisena muodostumana (ge-2); ko. kohde on huomioitu Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan kartalla mutta ei selostuksessa (luku 4). Kaava-alue sijoittuu poronhoitoalueelle (Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava 2005), johon liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan "Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset." Poronhoitoaluetta koskevaa maakuntakaavamerkintää ja määräystä ei ole mainittu kaavaselostuksessa.	Moottorikelkkareitti on esitetty Kuusamon strategisessa yleiskaavassa (kv hyv. 13.12.2016), joten se on merkitty myös tähän tuulivoimaosayleiskaavaan. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "4.10 Maa- ja kallioperä" seuraavaa: <i>Kaava-alueen länsiosassa on osa Kuusamon ja Posion rajalle sijoittuvasta Kohtalehden alueesta, joka on valtakunnallisesti arvokas geologinen muodostuma.</i> Täydennetään kohtaan "3.2.1 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava" puuttuva kaavamerkintä: <i>Poronhoitoalue (sininen sahalaitaviiva), koskee koko osayleiskaava-aluetta. Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Turvetuotantoa suunniteltaessa on oltava yhteydessä paliskuntiin, ja</i>	Täydennetään kohtaan "3.2.1 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava" puuttuva kaavamerkintä: <i>Poronhoitoalue (sininen sahalaitaviiva), koskee koko osayleiskaava-aluetta. Alueiden käytön suunnittelussa on turvatta-</i>

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Kaava-aluetta koskevat myös maakunta-kaavojen yleismääräykset, joita on annettu 1. vaihemaakuntakaavassa muun muassa tuulivoimarakentamiseen liittyen. Kaava-alueen lähialueelle osoitetuista merkinnöistä huomionarvoisia ovat: matkailun vetovoima-alue (mv-1) sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Matkailun vetovoima-alueen merkintään liittyy suunnittelumääräys: "Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön." Maakuntakaavalla ohjataan seudullisesti merkittävää tuulivoimarakentamista. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen kooksi on määritelty 10 voimalaa tai enemmän. Maakuntakaava tuulivoima-alueita koskevan yleismääräyksen mukaan maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimahankkeita, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Maaningan aluetta ei ole osoitettu Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa seudulliseen tuulivoimarakentamiseen soveltuvana alueena. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on tullut vireille alkuvuodesta 2016. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan siinä muun muassa täydennetään ja tarkistetaan 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaa ratkaisua. Pohjois-Pohjanmaanliitto on käynnistänyt 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaselvityksen, jonka yhteydessä on varauduttu tarkastelemaan myös Maaningan aluetta. Maaningan tuulivoimahankkeen yvaselostuksen ja osayleiskaavan kaavaselostuksen mukaan tuulivoima-alueen toteuttamisen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat maisemaan ja poronhoitoon. Maisemavaikutukset kohdistuvat merkittävimmin Riisitunturin kansallispuistoon. Vaikutuksia Kitkajärven maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen on havainnollistettu kuvasovitteella, mutta arviointi vaikutuksista maisema-alueen arvoihin puuttuu. Maisemavaikutukset ja porotalouteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuutena merkittäviksi negatiivisiksi. Kaavaluonnoksessa ko. vaikutuksia ei ole pyritty lieventämään.	<i>metsänuudistamisessa sekä matkailutoimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät kohteet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat.</i> Kaava-alue ei sijoitu maakuntakaavan matkailun vetovoima-alueelle. Hanke ei estä porotalouden harjoittamista. Hanketoimija ja paliskunta sopivat porotalousvaikutusten seurannasta ja haittojen kompensatiosta. Tuulivoimalat ovat korkeita ja ne näkyvät maisemassa. YVA-aikana hanketta kehitettiin niin, että lähimpänä Riisitunturia olevia voimaloita poistettiin maisemavaikutusten lieventämiseksi. Hankealueen sijainti on hyvä maisemavaikutusten näkökulmasta. Lähimmältä voimalalta on	<i>va porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Turvetuotantoa suunniteltaessa on oltava yhteydessä paliskuntiin, ja metsänuudistamisessa sekä matkailutoimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät kohteet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat.</i>

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Maaningan alueen toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa keskeisiä kysymyksiä ovat sen suhde ja vaikutukset Riisitunturin kansallispuistoon (maisema-arvojen vaaliminen) sekä vaikutukset porotalouteen. Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että hankkeen toteuttaminen edellyttää maakuntakaavallista tarkastelua. Suunniteltu hankekokonaisuus (60 voimalaa ja 30 km voimajohto) on valtakunnankin mittakaavassa suurikokoinen tuulivoimahanke. Edellytykset tuulivoima-alueen osoittamiselle maakuntakaavassa voidaan arvioida nyt vireillä olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan yhteydessä vireillä olevan yvamenettelyn, maakuntakaavaa varten laadittavien selvitysten sekä maakuntakaavaan liittyvän vuorovaikutusprosessin pohjalta. Maakuntakaavan luonnos ja siihen liittyvä selvitysaineisto on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville helmimaaliskuussa 2017.	matkaa Riisitunturille noin 4,2 kilometriä ja Kitkajärvelle noin 7 kilometriä. Hanketoimija selvittää valokuvasovittein, miten Riisitunturin ja Kitkajärven maisemaan vaikuttaisi, jos muutama voimala poistetaan tai siirretään hakealueen itäosasta. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "9.21 Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset" seuraava teksti: <i>Kaava-alueen ulkopuolella vaikutukset virkistyskäyttöön ovat vähäiset. Riisitunturin retkeilyreitiltä voimalat näkyvät muutamasta kohdasta suoalueiden takaa, kun reitti kulkee tunturin laella tai pohjoisrinteellä. Suurimmalta osalta reitistä voimalat eivät näy.</i>	Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan "9.21 Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset" seuraava teksti: <i>Kaava-alueen ulkopuolella vaikutukset virkistyskäyttöön ovat vähäiset. Riisitunturin retkeilyreitiltä voimalat näkyvät muutamasta kohdasta suoalueiden takaa, kun reitti kulkee tunturin laella tai pohjoisrinteellä. Suurimmalta osalta reitistä voimalat eivät näy.</i>
10	Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilla ei ole lausuttavaa Kuusamon Maaningan tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksesta. Tuulivoimayleiskaavaluonnoksessa on selvitetty kaava-alueen sijaitsevan Kuusamon lentoaseman korkeusrajoitusalueella, rakennettavien esteiden suurin sallittu korkeus on 614 merenpinnasta. Hankkeella ei ole vaikutuksia muihin lentopaikkoihin. Luonnoksessa on tunnistettu Ilmailulain edellyttävän lentoestelupaa pystytettävälle voimaloille.	Merkitään tiedoksi.	

MIELIPITEET

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
1	Mielipide 1	Yleistä Omistamme suunnitellulla kaava-alueella Välinoro 2 60:1 nimisen tilan ja Kotiaho 7:1 tilaan kuuluvan osuuden (%) yhteisestä alueesta 878:23. Lisäksi Rukan sähkönsiirtolinja häittäisi asuin ympäris-		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		töämme Kotiaho 7:1tilalla. Irmeli Laakso on lunastanut 26.8.1999 vanhempiensa perintö- ja rintamamiestilat. Kaava-alueella olevat tilat ovat aikoinaan palvelleet karjanhoitoa (suoheinä) ja metsätaloutta. Alueella olevan puron varrella on edelleen silloisen metsäkämpän rakenteita. Alue on rauhallista korpi-seutua sekä marja- ja metsästysaluetta. Osayleiskaava Maaningan kaava-asia on lehdistä tullut tietoon syksyllä 2015. Esillä on ollut vain yhden suuromistajan rooli. Kaavaan sisällytetty pieni maanomistaja ei ole ollut asiasta tietoinen. Kaavan nimi on harhaanjohtava, koska yleisö mieltää Maaningan Posion kuntaan kuuluvaksi. Meille asia tuli henkilökohtaisesti tietoon vasta kaupungin 18.11.2016 lähettämän kirjeen kautta. Erikoista on, että kaavakartoista ei ilmene kiinteistöjen rajoja. Tulee mieleen, että pienten maanomistajien olemassaolo on ollut sivuseikka. Selostuksen mukaan hankevastaava on tehnyt maanvuokrasopimuksia kaava-alueella (k.4,7). Tämä osoittaa, että hanke on jo edennyt toteutukseen ennen virallisia päätöksiä. Vastustajien asema on tämän jälkeen enää pelkkä muodollisuus. Posion yleisötilaisuudessa 30.11.16 tuli esille, että myllyjen sijainnista on käyty neuvotteluja ja tehty vaatimuksia ainakin keväästä -16 alkaen. Noiden neuvottelujen tuloksena tuulimyllyjen paikkoja on muutettu. Tasapuolisuus olisi edellyttänyt kaikkien kaava-alueella olevien omistajien tietämystä. (vrt. maininta tasapuolisuudesta kohta 11.2 s. 79). Ei kaikilla maanomistajilla ole valtuutettujen vaikutusvaltaa takanaan. Alueen rakentamisesta hyötyvät EPV Tuulivoima Oy, Kuusamon Yhteismetsä ja Kuusamon kaupunki. Muut kaava-alueen kiinteistönomistajat ovat vain sivusta seuraajia ja menettäjiä, joille lankeavat ainoastaan haitat ja perinnearvojen menetykset. Kokonaisuutena ei riitä korvaamaan pelkkä laskennallinen metsämaapohjan lunastusarvo. Vähintä mitä tässä vaiheessa vaadimme, on, että tuulimyllyt 39, 40, 57, 58, 59, ja 60 poistetaan.	Täydennetään kaavakarttaan ja kaavaselostuksen teemakarttoihin kiinteistörajat. Hanketoimija on tehnyt maanvuokrasopimukset rakennettavaksi tuleville alueille (tv-1). Kaavan muilla alueilla nykyinen maankäyttö eli metsätaloustyö ei muutu. YVA-menettelyn aikana saatu palaute on vaikuttanut voimaloitten määrään ja sijoitteluun.	Täydennetään kaavakarttaan ja kaavaselostuksen teemakarttoihin kiinteistörajat. Täydennetään linja-

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielenpiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		Sähkönsiirtolinja Myös linjakarttojen heikkoutena on kiinteistörajojen puuttuminen. Rukan sähkönsiirtolinja etenisi Hikkeränvaaran reunaan pitkin kotitilamme läpi. Talouskeskuksemme on jo tähän mennessä usean sähkölinjan ja tierasitteiden ympäröimä. Tässä muodossaan vastustamme Rukan linjan sijoittumista. Riisitunturin ja Kitkan maisemien ainutkertaisuus tullaan menettämään. Sen jälkeen ei olisi suurtakaan maisemahaittaa rakentaa siirtolinja asumattomien Posion metsien kautta.	Täydennetään linjakarttoihin kiinteistörajat. Kaava ei ota kaava-alueen ulkopuolelle tuleviin sähkön siirtolinjoihin, joita koskee erillinen lupamenettely.	karttoihin kiinteistörajat.
2	Mielenpide 2	Tuulivoimaosayleiskaava on syytä jättää valmistamatta ja aloittaa uudelleen YVA-selvityksen laadinta. Olen tutustunut Maaningan tuulivoimahankkeeseen sähköisillä sivuillanne ja mielestäni hanketta ei ole syytä toteuttaa (VE 0 esityksessä). Alla ovat perusteluni. Olemme maanomistajia alueella yhdessä siskoni kanssa (tila Metsälampi RN:o 305-401-11310). Lähin tuulimylly on tulossa Nuunajärven läheisyyteen noin puoli kilometriä rajalta naapuritilan puolelle. Olen harrastanut alueella metsäkalantuntien metsästystä ja kalastusta 1980-luvulta lähtien yli kolmenkymmenen vuoden ajan. Lisäksi olen tehnyt alueella paljon metsänhoitotöitä. Raportin kertoman mukaisesti alue on erämaata. Selvityksessä todetaan, ettei hankkeen toteutuessa erämaisen metsästyskokemuksen saavuttaminen ole mahdollista alueella eikä sen lähiympäristössä. Tämä tarkoittaa sitä, että omistamieni maiden virkistysarvo laskee 250 metristen tuulimyllyjen alapuolella. Lisäksi raportissa selvitetään, että tuulivoimaloita on havaittavissa selkeimmin laajemmilla järvi- ja suoalueilla, kuten Särkijärvellä, jossa minulla on kota. Kalastan alueella usein kesäisin ja syksyisin. Tältä osin virkistysarvo myös laskee. Alustavaa suunnitelmaa on tarkistettu raportin mukaan mm. sidosryhmien lausuntojen mukaan ja tuulimyllyjä on siirretty mm. Kuusamon yhteismetsän korkeammalta Nurkamonkummun alueelta (5-tien puoli) Nuunajärven läheisyyteen matalamalle alueelle. Samalla on korotettu tuulimyllyjen korkeutta 250 metriin ja samoin näiden napakorkeutta. Tuulimyllyjä on sijoitettu ainoastaan viisi	Tuulivoimahanke ei rakentamisaikanaan jälkeen rajoita metsästystä, vaikka alueen luonne muuttuukin voimaloiden rakentamisen myötä. Kyseisellä tilalla rakennusaikanaan ei rajoita metsästystä, kalastusta tai metsänhoitotöitä.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		kappaletta Nurkamonskummun ja 5-tien välille. Pääosa tuulimyllyistä on sijoitettu Riisitunturin kansallispuiston puolelle. Nurkamonskummun seutu on yli 300 metriä merenpinnasta ja näin ollen sopivaa aluetta tuulimyllyille. Nuunajärven läheisyyteen sijoitetut tuulimyllyt ovat alle 300 metrin korkeudella merenpinnasta. Rimminlehdon lammin luokse ehdotettu tuulimylly on peruskartan mukaan 288 metrin korkeudessa. Tuulimyllyjen k69, k70 ja k65 sijoittelu Nuunajärven läheisyyteen on perusteeton, koska siirryttäessä lähemmäksi yhteismetsän Maaningan palstaa halkovaa metsätietä ollaan jo 320 metrin korkeudessa merenpinnasta (esim. tuulimyllyt k8 ja k23). on lisäksi pesivän uhanalaisen petolinnun pesä. Miten tämä on otettu huomioon tuulimyllyjen sijoittelussa? Käsittääkseni ei mitenkään, koska selvityksessä tuulimyllyjä sijoitellaan lähemmäksi lailla suojellun linnun pesää. YVA-selvityksessä on selvitetty mm. maanpinnan korkeuden vaikutusta tuulen nopeuteen. Raportin mukaan maanpinnan korkeuden noustessa myös tuulisuus nousee. Tuulimyllyjen korkeutta on nostettu 10 metriä samalla kun niiden sijaintia on ehdotettu osaksi siirrettäväksi Nuunajärven matalammalle alueelle. Raportti on syytä valmistella uudestaan huomioiden maaston korkeus. Selvityksen perusteella tuulimyllyt on sijoitettu perusteetta alemmille alueille mm. Nuunajärven läheisyyteen. Ihmettelen vielä tuulimyllyjen uudelleen sijoittelua näin kevyin perusteluin, jonka seurauksena pilataan ainutlaatuista erämaata. Edellä selvitetyn perusteella katson, että kuulutuksen VE 0 vaihtoehto on oikea eli hanketta ei ole syytä toteuttaa. Puutteellinen YVA-selvitys on syytä korjata ja aloittaa tuulimyllyjen sijoittelu uudelleen lähinnä Länkkänäskummun sekä 5-tien väliselle alueelle.	YVA-menettelyn yhteydessä on selvitetty linnuston esiintyminen ja linnusto on otettu huomioon voimaloiden sijoittelussa. YVAN yhteysviranomaisen ELY-keskus arvioi omassa lausunnossaan YVA-selostuksesta sen, että täyttääkö YVA-selostus YVA-lain vaatimukset.	
3	Mielipide 3	Olemme hämmentyneinä ja huolestuneina seuranneet Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan valmistelua ja siihen liittyvää informointia seutukunnan asukkailla. Ko. hanke on valtavan kokoinen ja yhdeksi valttikortiksi on nostettu tuulivoimaloiden työllistävä vaikutus erityisesti rakennusvaiheessa, mutta myös käyttövaiheessa. Rakentaminen on suunniteltu kuitenkin tapahtuvaksi nopeassa tahdissa ja työpaikkoja tulisi siis vain joiksikin		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		vuosiksi. Puhutaan myös positiiviseen sävyyn maanomistajien vuokratuloista ja kaupungille tulevista verotuloista, joilla saadaan kehitettyä asukkaille parempia palveluita. Tuulivoimalan ikä on kuitenkin n.50v, sen jälkeen voimalat puretaan, mutta perustukset tietysti jäävät maahan... kovin lyhytnäköisiä suunnitelmia "kestävän kehityksen aikakaudella", vai eikö tulevista sukupolvista olla kiinnostuneita? SITO:n tekemä selvitys on 80-sivuinen, ja käsittääksemme saatavilla vain internetistä... eihän kaikilla ole tietokonettaakaan kotonaan! Väestölle suunnatuissa esittelytilaisuuksissa ainakin kehoitettiin väkeä tutustumaan "kirjallisiin selvityksiin, jotka löytyvät netistä". Selvityksessä kerrotaan niin viitasammakoista kuin liitoravistakin, mutta ihmisille terveydellistä haittaa tai vaaraa selvityksen mukaan ei ole, kun on tehty melumallinnuksia ja valomallinnuksia ja ties mitä! Asumme tällä hetkellä Porin Ahlaisissa, kotoamme on matkaa n.10km Peittoon tuulivoimapuistoon. On käsittämätöntä, että paikallisten asukkaiden saamat fyysiset oireet sivuutetaan yhä uudelleen ja uudelleen, tai luokitellaan psyykkisiksi! Jos kokonaisia perheitä sairastuu tuulivoimaloiden lähiseuduilla, heidätkin ohjataan psykiatrin puheille! Myös Siikaisten Jäneskeitaan tuulivoimalapuisto on n. 10km päässä kodistamme. Tunnettiin siis monia em. puistojen läheisyydessä asuvia henkilöitä ja perheitä. Joukossa myös sellaisia, jotka ovat oireitten takia joutuneet muuttamaan pois voimaloiden lähialueilta. Myös kotieläimet, mukaan lukien tuotantoeläimet, oireilevat. Tuulivoimaloistahan lähtee matalataajuisia infraääntä sekä korvin kuultavaa huminaa jo leudossakin tuulessa. Näistä asioista ei yleisötilaisuuksissa ole mainittu mitään ja kysymyksetkin on nopeasti sivuutettu. Silti äänet ovat havaittavissa, vaikkei voimaloita näkyisikään. Yhtä lailla välkevalo-ongelmasta on vaiettu. Laskennallisesti, siis teoriassa, välkevaloa esiintyy 8 tuntia vuodessa!? Jos yhden tuulivoimalan lavat pyörivät 610 metrin korkeudessa merenpinnasta lukien, jo pyörivistä lavoista lähtee erilaisia välkevaloja valoisaan aikaan, sen lisäksi varoitussvalot vilkkuvat vielä korkeammalla. 8h/vuosi, on todellakin vain teoriaa! On selvää, että luonnonsuojelijat ovat kiinnostuneita luonnon kestävydestä rakentamisen vaiheissa, poroisännät ovat kiinnostuneita omaan elinkeinoonsa	Internetin lisäksi kaava-aineisto löytyy nähtävilläoloaikana paperiversiona kaupungin maankäytön ilmoitustaululta. KHO on antanut päätöksen tuulivoimaloiden ympäristölupiin koskeviin valituksiin (HKO 16.2.2017/604). Päätöksessään KHO toteaa muun muassa seuraavaa: "Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on vuosina 2015 - 2016 tehdyssä kyselytutkimuksessa selvittänyt yhdeksän toiminnassa olevan tuulivoima-alueen asukkaiden kokemia tuulivoimaloiden aiheuttaman melun tuottamia haittoja. Tähän mennessä tehdyissä tutkimuksissa ei ole havaittu yhteyttä tuulivoimaloiden ja tuulivoimala-alueiden asukkaiden kokemien infraäänten eli matalataajuuksisen, ihmiskorvin kuulemattomien äänten aiheuttamiksi epäiltyjen oireiden välillä."	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		liittyvistä seikoista jne. Lähtökohtaisesti kuitenkin jokainen, joka tuulivoimalahankkeen lähialueella asuu, on kiinnostunut omasta terveydestään; miksei valmistelussa huomioida jo esille tulleita terveydellisiä ongelmia...?! Olemme vapaa-ajan asunnollamme jatkuvasti yhä enenevässä määrin ja puhtaan erämaaluonnon tilalle olemme saamassa mittavan tuulivoimalahankkeen! voimaloita on nyt jo rajattu yhteneväisempään alueeseen 55 kpl, miksi voimalat 1-5 ovat kuitenkin erillään muista ja yhä noin kahden kilometrin päässä niin vakituisesti asuttuja kuin vapaa-ajan kiinteistöjä? Silti suositus on, ettei alle kolmen kilometrin säteellä olisi asutusta...! Ehdotuksemme on, että nämä viisi siirretään tuonne 55:n joukkoon. Metsätilamme sijaitsee Salmijärven rannalla, mutta mallikartat on yhä rajattu niin, ettei kiinteistöjä näy ko. järven rannoilta. Migreeni- ja epilepsiapotilaana saattaa olo käydä liiankin tuskalliseksi, jos voimalat sijoitetaan kovin lähelle asutusta. Asiat, jotka tässä muistutuksessamme olemme tuoneet esille, ovat asioita, jotka jokainen, joka haluaa inhimillisestä näkökulmasta asiaa tarkastella, ymmärtää... varsinkin vielä nyt, kun rakennustöitä ei ole aloitettu. Jäämme odottelemaan informaatiota.	Tuulivoimaosayleiskaavan melumallinnukset on laadittu Ympäristöhallinnon ohjeen 2/2014 mukaisesti ja ne täyttävät kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla valtioneuvoston asetuksen mukaiset tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot 40 dB LAeq (1107/2015, voimaan 1.9.2015) sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaiset sisämelun toimenpiderajat. Etäisyys kaavaluonnoksen lähimmästä tuulivoimalasta Salmijärven pohjoisrannan loma-asutukseen on Kuusamon strategisen yleiskaavan mukaisen suosituksen 2 kilometriä mukainen.	
4	Kitkan Viisaat ry	Kitkan Viisaat ry edellyttää Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnokseen seuraavia tarkennuksia, muutoksia ja lisäyksiä: 1. Kaavan tarkoitus on esitetty puutteellisesti ja Kuusamon strategisen yleiskaavan peruseriaatteiden vastaisesti Vaadimme lisättäväksi kaavaselostuksen kohtaan 1.3 'Kaavan tarkoitus' uuden kappaleen [lisätty kappale kursivilla]: Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen Maaningan alueelle, maankäytön ohjaaminen ja alueelle sijoittuvien toimintojen yhteensovittaminen. <i>Tuulivoimaloiden rakentamisen, maankäytön ohjaamisen ja toimintojen yhteensovittamisen keskinäisten kaavoituksellisten ehtojen määrittelyt suhteessa luon-</i>	Tämä tuulivoimahanke on mukana Kuusamon kaupunginvaltuuston 13.12.2016 hyväksymässä Kuusamon strategisessa yleiskaavassa. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen, eikä sitä ole tarpeen täydentää.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		<i>to-, maisema-, kulttuurimaisema- ja matkailuimagon kannalta oleellisiin Kuusamon matkailun vetovoimatekijöihin annetaan kaavamerkintöjen ja -määräysten avulla.</i> Tuulivoimaloita koskevien kaavamerkintöjen ja määräysten osalta osayleiskaava on yksityiskohtainen ja toteuttamista suoraan ohjaava. Yleiskaavan käytöstä tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena säädetään maankäyttö ja rakennuslain 77 a §:ssä. "Rakennuslupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena." 2. Kaavoituksellisten ehtojen määritellyt suhteessa luonto-, maisema-, kulttuurimaisema- ja matkailuimagon kannalta oleellisiin Kuusamon matkailun vetovoimatekijöihin puuttuvat. Viittaamme kohdassa 1. lausumaamme. 2.1 Luonnonvarasuunnitelma kaavoitustyötä ohjaavana kaupungin päätöksenä puuttuu kaava-aineistosta Katsomme, että kaavaluonnoksen lähtökohdaksi on liitettävä LUONNONVAROJEN YHTEENSOVITTAMISSUUNNITELMA, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.3.2014. Katsomme, että luonnonvarojen yhteensovittamissuunnitelmaa on yksilöitävä Maaningan tuulivoimahankkeen laajimman vaikutusalueen osalta siten, että vaikutusalueelta yksilöidään luonto-, maisema-, kulttuurimaisema tekijät jotka ovat oleellisia Kuusamon matkailun ja muiden elinkeinon kehittymisen kannalta. Tämä on ehdoton vaatimus, jotta kaavoitukselliset ehdot noiden seikkojen osalta voidaan osayleiskaavaan määrittää. Katsomme, että nyt kaavaluonnoksesta puuttuvat esimerkiksi luontopohjaisen matkailun vetovoimatekijöiden määrittelyt hankkeen vaikutusalueella. Esimerkiksi Kitka-Koutajoen vesistön valuma-alue ympäröivine vaaramaisemineen ja kansallispuisto-alueineen on valmistelussa UNESCON elävän kulttuurin ja Luonnonperinnön maailmanperintökohteeksi, eikä tätä ole kaavaluonnoksessa huomioitu. Alue (Kitka-Kitkajoki ympäristöineen) on vuonna 2017 osana Suomen 100 Helmeä listausta ja Suomi 100 Juhlavuoden	Luonnonvarojen yhteensovittamissuunnitelman liitekarttojen mukaan kaava-alueella ei ole luonnon arvoalueita, maisema- ja kulttuurimaisematekijöitä tai matkailukohteita. Kitka-järvi on maakuntakaavan 2. vaihemaakuntakaavassa (vah.2.2.2017) merkitty maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Samaan maakuntakaavaan on merkitty matkailun vetovoima-alue Ruka-Oulanka-Kitka. Tuulivoimahanke sijoittuu tämän vetovoima-alueen ulkopuolelle.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		tapahtumia. Kitkajärveä ympäröivine tuntureineen ja vaaroineen on esitetty osaksi valtakunnallisesti merkittäviä maisemakokonaisuuksia. Kitkajärvi ympäristöineen, Riisitunturi-Maaninkavaara tunturivaarajonoineen ja Kouervaara-Ruka alueineen on niin Kuusamolle kuin Posiolla merkittävä ympäristöinen matkailun kohde, jota markkinoidaan kansainvälisille ja suomalaisille matkailijoille erämaamaisemana Kuusamossa ja Posiolla - molemmissa. Kaavaselostuksen sivulla 61 on maisemavaikutukset aliarvioitu, mutta nykyinenkin kartta osoittaa, että maisemavaikutukset erittäin haitallisia juuri Kuusamon puoleiselle Kitkajärven asutukselle ja mökeille koko Kitkajärven alueella. Maisemavaikutuksia kokonaisvaltaisesti koko Kitkajärven, Rukan, Riisitunturin, ja Maaninkavaaran, Vallio- ja Koramonien alueella. 2.2 Kaavoituksellisten ehtojen määrittelyt puuttuvat Edellä kohdassa 2.1. lausumiamme luontoarvoja, maisema-arvoja ja elinkeinoja on kaavaluonnoksessa jonkin verran kuvattu, esimerkiksi linnustolle tärkeitä alueita, viitasammakkojen esiintymäalueita, poronhoitoa, tuulivoimaloiden näkövaikutusta maisemaan. Kuvauksissa todetaan suunnitellun hankkeen vaikutuksia joitakin osin merkittäviksi ja toisilta osin vähäisiksi. Katsomme ettei kaavaluonnos vastaa täältä osin oikeusvaikutteiselle osayleiskaavalle asetettavia vaatimuksia kaavan ohjausvaikutustavoitteen osalta. Katsomme, että kaavavalmistelussa on määriteltävä oleelliset seikat, joihin hankkeella on vaikutuksia (viittaamme kohdassa 2.1. lausumaamme) ja sitten kaavamääräyksillä ja kaavamerkinnoilla on asetettava kaavoitukselliset reunaehdot noille vaikutuksille (kohta 2.2.) Katsomme, ettei kaavaluonnoksessa ole määritelty riittäviä kaavamääräyksiä ja merkintöjä ohjaamaan osayleiskaavan perusteella annettavia rakennuslupia. Katsomme, että nyt sekä oleelliset vaikutuskohteet että vaikutusten sallitut reunaehdot ovat kaavaluonnoksessa kuvattujen verran puutteellisesti, ettei kaavaluonnos täytä MRL:n 9 §:n 2 momentin	Maisemavaikutusten arviointi ja arviointimenetelmät on kuvattu YVA-selostuksessa (sivuilla 182-203 maisemaan liittyvät selvitykset ja sivuilla 204-2012 maisemavaikutusten arviointi), jonka tulokset on esitetty kaavaselostuksessa. Hankkeen eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutukset on esitetty	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		vaatimusta, että kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. 3. Tuulivoimaloiden kokonaisuus Kaavaluonnoksen kohdassa osayleiskaavan sisältö mainitaan, että Maaningan tuulivoimaosayleiskaava mahdollistaa 60 tuulivoimalan rakentamisen. Katsomme esitetyn lähtökohdan kaavaluonnokselle virheelliseksi. Viittaamme edellä kohdissa 1. ja 2. lausumaamme ja katsomme erityisen painokkaasti, että tässä kaavoitusprosessissa määritettävät kaavoitukselliset reunaehdot määrittävät sen kuinka monta ja kuinka suuria tuulivoimaloita alueelle on mahdollista rakentaa, vai onko niitä ollenkaan mahdollista rakentaa. Tässä kohdin viittaamme myös kaavaluonnoksen kohdassa 'Hankkeesta vastaavan tavoitteet mainittuun, että hankkeesta vastaavan tavoitteena on kehittää tuulivoimapuisto, joka on taloudellisesti kannattava. Katsomme lähtökohdan virheelliseksi. Katsomme, että Kaupungin osayleiskaavojen laatimisen lähtökohdanna on toimintojen yhteensovittaminen suhteessa luonto-, maisema-, kulttuuri- ja matkailuimagon kannalta oleellisiin Kuusamon matkailun vetovoimatekijöihin. Katsomme, että niiden kaavoituksellisten reunaehtojen määrittelyjen jälkeen muodostuu sallittu tuulivoimaloiden määrä suunnittelualueelle, hankkeesta vastaava arvioi sitten sen perusteella syntykö hankkeesta kannattava. Kaavoituksen tavoitteena ei ole taata yhdelle toimijalle taloudellisesti kannattavaa tuulipuistoa ja samalla jättää rajoittamatta hankkeesta muille osapuolille aiheutuvia haittoja. 4. Kuusamon oikeusvaikutteinen strateginen yleiskaava 2030 Kaavaluonnoksen sivulla 22 viitataan Kuusamon oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan. Toteamme, että yleiskaava on vahvistettu kaupunginvaltuuston kokouksessa joulukuussa 2016. Kaavaluonnoksessa annetaan virheellinen mielikuva kuin yleiskaavassa olisi määritelty tuulivoimakaavojen laatimiselle yleiset periaatteet. Näinhän ei ole, sillä Kuusamon yleiskaavassa ei ole kyseisille tuulivoimakaavoille yleisesti, eikä myös-	YVA-selostuksessa, joka on kaavan liiteaineistona, seuraavilla sivuilla. - vaihtoehtojen kuvaus s. 23-28 - vaihtoehtojen vaikutusten arviointi s. 43-264 Päivitetään tieto yleiskaavan hyväksymisestä kaavaselostukseen.	Päivitetään tieto yleiskaavan hyväksymisestä valtuustossa kaavaselostuksen kohtaan "3.3.2. Kuusamon oikeusvaikutteinen strateginen yleiskaava 2030".

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		kään Maaningan tuulivoimakaavalle erikseen määritelty elinkeinojen yhteensovittamisen periaatteita. Sen vuoksi elinkeinojen yhteensovittamisen periaatteet ja kaavoitukselliset reunaehdot on erikseen määriteltävä tälle tuulivoimakaavoitusprosessille. Tältä osin viittaamme edellä kohdissa 1., 2. ja 3. lausumaamme. 5 Haitallisten mineraalien huomioiminen kaavamääräyksissä Viittaamme kaavaluonnoksissa pelkästään yleiskuvauksena kuvattuihin kallio-perätietoihin, joissa ei ole eritelty ympäristölle haitallisia mineraaleja. Viittaamme tunnettuihin Kuusamon uraaniesiintymiin ja niin sanottuun Maaningan anticline-linjaan, joissa on tunnetusti uraaniesiintymiä. Vaadimme, viitaten MRL 39.2 §:n 6, 7 ja 8 -kohtiin, että kaavaselostukseen sekä kaavamääräyksiin on lisättävä haitallisiin mineraaleihin kohdistuviin toimiin (sekä tuulivoimaloiden perustustöiden, että tiestön rakentamisessa) haittojen torjumiseksi ohjaavat määräykset, jotta tuulivoimakaavassa tulisi toteutettua strategisen yleiskaavan tavoitteissa kuvattu luontopääkaupunki Kuusamon tarkoitus turvata kaupungin puhtaaseen luontoon, vesistöihin ja maisemaan perustuvat elinkeinot, myös tämän myöhemmin vahvistettavan osayleiskaavan osalta. 6 Vesistövaikutusten huomioiminen kaavamääräyksissä Viittaamme edellä kohdissa 1., 2. ja 5 lausumaamme. Katsomme, että kaavaluonnoksessa ei ole riittävästi arvioitu pienvesistöille, Kitkajärvelle ja kalakannoille tuulivoimaloiden rakentamisesta aiheutuvia haittoja, eikä kaavaluonnoksessa ole esitetty määräyksiä noiden haittojen estämisestä. Katsomme määräysten puuttumisen MRL 39 §:n vastaiseksi menettelyksi. 7 Poronhoidolle aiheutuvien haittojen estäminen Viittaamme kaavaselostuksen sivuilla 45 -49 esitettyihin kuvauksiin vaikutuksista poronhoidolle. Katsomme kuvaukset puutteellisiksi vaikutusten kokonaisarvioiden osalta ja erityisesti huomautamme, ettei kaavaluonnoksessa esitetä määräyksiä poronhoidolle aiheutuvien haittojen estämisestä. Katsomme menettelyn	Tuulivoimaloiden rakentamisella ei ole vaikutuksia maaperän mahdolliseen säteilyyn. Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu ja kuvattu on YVA-selostuksessa (sivuilla 232-249), jonka tulokset on esitelty kaavaselostuksessa. YVA-selostus on kaavan liiteaineistona.	Kaavamerkintöihin ja määräyksiin lisätään seuraava yleinen määräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden</i>

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		sekä poronhoitolain että MRL 39.2 §:n 6, 7 ja 8 -kohtien vastaiseksi. 8 Sähkön siirtolinjaukset Kitkajärven yli ja/tai Riisitunturin kansallispuiston vierttä ei ole hyväksyttäviä. Muistutamme, että Metsähallitus on esittänyt Riisitunturin kansallispuiston laajennusta pohjoiseen ja tämän alueen luontoarvoja on kunnioitettava. Vastavasti sähkönsiirtolinjoilla on haitallinen maisema-, luonto ja linnustovaikutus Kitkajärveen. Siksi Kitkajärven ylittävä sähkönsiirto on tehtävä kokonaisuudessaan maakaapeloinnilla. Lisäksi sähkönsiirtolinjat eivät saa mennä 400 metriä lähempänä asutusta eikä mökkejä - terveysvaikutuksien ja asumisviihtyisyyden vuoksi. Suursähkölinjavaraukset olisi pitänyt myös linjata Kuusamon strategisessa yleiskaavassa. Ja näin ei ole tehty. 8 Luontodirektiivien vastaiset vaikutukset Viittaamme kaavaselostuksessa kuvattuihin uhanalaisiin lintuihin ja eläinlajeihin, esimerkiksi sivujen 39-41 kartat ja myös linnustobiotyypin selitykset. Katsomme, että kaavaluonnokseen on lisättävä määräykset luontodirektiiveillä ja luonnonsuojelulain suojeltujen kohteiden suojelemiseksi sekä tuulivoimaloiden rakentamistöiden että käyttöiän aikana. Erikseen katsomme, että kaavaselostukseen merkitty tärkeä linnustovyöhyke ei ole riittävästi perusteltu ja selvitetty sen suhteen, että onko rakennettavat tuulivoimalat riittävän etäällä kyseisistä uhanalaisista ja muista lintujen pesimäalueista. Katsomme, että ehdotettujen erityiskorkeiden tuulivoimaloiden vuoksi on erikseen selvítettävä niistä linnustolle aiheutuvat haitat.	Kaavamerkintöihin ja määräyksiin lisätään seuraava yleinen määräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i> Kaava ei ota kantaa kaava-alueen ulkopuolelle tuleviin sähkön siirtolinjoihin, joita koskee erillinen lupamenettely. Kaava-alueella ei sijaitse luonnonsuojelulain mukaan suojeltuja luontotyyppejä. Luonnonsuojelulaki turvaa LSL:n mukaisten kohteiden suojelun, eikä näiden kohteiden suojeleminen edellytä MRL:n mukaista suojelua. Hankkeen linnustoselvitysten perusteella voimat on sijoitettu niin, että niistä on riittävät etäisyydet lintujen pesiin (YVA-selostus, s 152). YVA-selostuksessa on selvitetty linnustolle aiheutuvat haitat (YVA-selostuksen sivut 141-155).	<i>rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i>
5	Mielipide 5	EPV Tuulivoima Oy suunnittelee tuulipuiston rakentamista Kuusamoon. Puiston sähkönsiirtovaihtoehtoista toinen sijoittuu lisäksi Posion kunnan puolelle. Puistoon saisi kaavaluonnoksen mukaan sijoittaa 60 tuulivoimalasta muodostuvan kokonaisuuden, joka koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, tuuli-voimaloiden		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		välisistä huoltoteistä, jotka pidetään auki ympäri vuoden, tuulivoimaloiden välisistä keski-jännitekaapeleista (20-36 kV maakaapeli). sekä kahdesta sähköasemasta, joiden kautta sähkö siirretään alueverkkoon (1 10 kV). Tuulipuisto sijoittuu Tolvan paliskunnan alueelle. Sähkönsiirtovaihtoehdoista toinen sijoittuu Alakitkan paliskuntaan. Poronhoito on pitkän perinteen omaava ja yhä tärkeä elinkeino Kuusamossa. Sen merkitys Kuusamon imagolle on suuri. Poronhoito on merkittävä sidostoimiala Kuusamon matkailulle ja se työllistää myös lihan jalostamisen kautta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden ylläpitäjä. Paliskuntien poronhoito perustuu luonnonlaitumien käyttöön. Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa poronhoito-alueella. Poronhoitolaissa (3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta, poikkeuksena viljelykset ja vakituisen asutuksen pihapiirit (32 §). Poronhoito-oikeus on tarkoitettu pysyväksi oikeudeksi (HE 244/1989). Lain 53 § Velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Vaikka alue ei sijaitsekaan valtion maalla, on neuvottelut poronhoidon kanssa koettu hyväksi toimitattavaksi elinkeinojen yhteensovittamiseksi lukuisissa poronhoitoalueelle sijoittuvissa maankäyttöhankkeissa ja kaavoissa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää turvaavat myös poronhoidon alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä. Alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen edistämisestä (MRL 24.2 §). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan poronhoitoaluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan: <i>"Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. --"</i> Vastikään valtuustossa olleen Kuusamon strategisen osayleiskaavan yleis-		

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		määräys edellyttää myös poronhoidon turvaamista kaavoituksessa: <i>"Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset säilyttämällä laidunalueiden yhtenäisyys' ja kulkureitit laidunalueiden välillä. - --"</i> Saman kaavan tv -merkinnän suunnitelmääräyksen mukaan poronhoidon edellytykset tulee ottaa huomioon tuulipuiston suunnittelussa. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 § mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Porotalous on Kuusamossa merkittävä elinkeinoja sen oikeudet ja toimintaedellytykset on turvattava kaavaratkaisussa. Hankkeen vaikutukset Paliskunta on yhtenäinen toimintaympäristö, joka koostuu erilaisista vuodenaikaisista laitumista ja muista toiminnallisista alueista sekä poronhoidon infrastruktuurista. Paliskunnan alueelle tulevalla maankäyttöhankkeella on aina vaikutuksia paliskunnan toiminnalle. Maaningan tuulivoimahankkeen poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista on tehty laaja selvitys hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Arvioinnin johtopäätös on, että hankkeen vaikutus Tolvan paliskunnan poronhoidolle vaihtoehdossa VE 1 ja VE 2 on merkittävän kielteinen. Maaningan tuulivoimahanke aiheuttaa suuret suorat ja epäsuorat laidunmenetykset kohtuullisen pienelle Tolvan paliskunnalle. Laidunmenetyksestä tekee vielä merkittävämmän sen sijainti. Hanke sijoittuu paliskunnan tärkeimmälle yhtenäiselle laidunalueelle, missä on laidunusrauha, ja missä laiduntaa yli 70 % paliskunnan poroista vuotuisen laidunkiertonsa eri vaiheissa. Ainakin vasoma-alueena hankealue todennäköisesti menetetään pysyvästi. Yhtenäinen laidunalue pirstotaan suunnitelmalla, jossa on kaksi erillistä, laajaa tuulivoimaloiden aluetta. Hanke todennäköisesti aiheuttaa porojen siirtymisen alueille, missä ne aiheuttavat haittaa vakituiselle asutukselle ja viljelyksille. Tämä on poronhoitolaisissa kiellettyä, joten Tolvan paliskunnalle aiheutuu valtavasti lisätyötä ja kustan-	Poronhoitolain 53 § säätää valtion maita koskevasta neuvotteluvollisuudesta paliskuntien kanssa. Hankealueella ei ole valtion maita. Hanketoimija järjestää yhteistyössä Tolvan paliskunnan kanssa porotalouteen liittyvän seurannan, jolla selvitetään hankkeen vaikutuksia porotalouteen. Jos seurannassa tunnistetaan hankkeen porotaloudelle aiheutuvia haittoja ja menetyksiä, hanketoimija korvaa sopimukseen perustuen menetykset.	

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		nuksia porojen siirtämisestä ja aitaamisista. Lisäksi aiheutuu ristiriitoja viljelijöiden ja asukkaiden kanssa. Hanke vaikeuttaa poronhoitotöitä alueella sekä kesällä (vasanmerkintä) että syksyllä (erotukset) haittaamalla porojen kuljettamista aitoihin. Tuulipuiston talvellakin auki pidettävät tiet lisäävät rauhattomuutta alueella ja voivat lisätä porovarkauksia. Talvella porot lähtevät helposti kulkemaan auki olevaa alueen tulotietä pitkin kohti 5-tietä ja jäävät viimeistään siellä liikenteen sekaan. Onnettomuudet lisääntyvät. Kaiken kaikkiaan Tolvan paliskunnalle aiheutuva haitta on kohtuuton, eikä ole varmaa voidaanko sitä lieventää mitenkään. Suora ja epäsuora laidunmenetys nykyisellä suunnitelmalla on niin suuri. Paliskunta vastustaa hanketta. Kaavan sisältö Kaavoissa on aina kyse erilaisten maankäytöllisten tavoitteiden ja tarpeiden yhteensovittamisesta. Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksessa ei oteta poronhoitoa huomioon mitenkään. Kaavaa on välttämätöntä muuttaa, jotta poronhoidon edellytykset VAT ja maakuntakaavan mukaisesti turvalaan. Kaavaselostuksessa poronhoidolle aiheutuvia haittoja kuvataan varsin ohuesti. Sitä tulee täydentää. Kaava-alueen muuttuessa porolaitumesta teollisuuden maisemaksi, on sinne hyvin todennäköisesti rakennettava uusia poroaitoja, kuten pyynti-, vasanmerkintä- tai erotusaitoja, jotta poronhoidon toiminta alueella voisi teoriassakaan jatkua. Tällä hetkellä kaavaluonnoksen rakentamisrajoitus M-1 -alueella estää rakentamisen. M-1 -alueen määräyksen tulee lisätä metsä- ja porotaloutta varten tarvittavien rakennelmien rakentaminen, esimerkiksi: <i>Alueelle saa kuitenkin rakentaa maa-, metsä- ja porotalouteen liittyviä vähäisiä rakennelmia.</i> Myös kaavan yleismääräyksiin tulee lisätä määräys, jolla turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset kaavan suunnittelussa ja toteutuksessa VAT ja maakuntakaavan mukaisesti. Esimerkik-	Hanketoimija järjestää yhteistyössä Tolvan paliskunnan kanssa porotalouteen liittyvän seurannan, jolla selvitetään hankkeen vaikutuksia porotalouteen. Jos seurannassa tunnistetaan hankkeen porotaloudelle aiheutuvia haittoja ja menetyksiä, hanketoimija korvaa sopimukseen perustuen menetykset. Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu ja kuvattu on YVA-selostuksessa (s. 232-249), jonka tulokset on esitelty kaavaselostuksessa. YVA-selostus on kaavan liiteaineistona. M-1 -alueen kaavamerkintä ei rajoita poronhoitoon liittyvien rakenteiden rakentamista. Kaavamerkintöihin ja määräyksiin lisätään seuraava yleinen määräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i>	Kaavamerkintöihin ja määräyksiin lisätään seuraava yleinen määräys: <i>Kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.</i>

Sito Oy, Timo Huhtinen

8.3.2018

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastine	Vaikutus kaavakarttaan ja -selostukseen
		si: <i>Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset.</i> Kaavamääräystä on syytä avata kaava-selostuksessa, jotta ymmärretään, mitä toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaaminen tässä tapauksessa tuulivoimayhtiöltä edellyttää. Poronhoidon edellytysten turvaaminen suunnittelussa ja toteutuksessa tarkoittaa yhteistyötä ja vuoropuhelua (mm. voimaloiden sijoittaminen kuljetusreiteille, rakentamisen ajoittaminen vähemmän häiriöalttiille ajalle, poronhoidon rakenteiden sijoittaminen tuulipuistoalueelle, voimaloiden pysäyttäminen porojen kuljettamisen ajaksi), vaikutusten lieventämistä ja haittojen ja menetysten kompensointia. Vaikutuksia tulee seurata systemaattisesti. Seurannan pelisäännöistä ja haittojen kompensoinnista tulee neuvotella ja tehdä sopimus Tolvan paliskunnan kanssa kaavaehdotusvaiheessa, niin että kaavaan on vielä mahdollista vaikuttaa. Kaava ei tällä hetkellä ota riittävästi huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eikä alueen maakuntakaavaa, joten se on MRL 24 § ja 32 § vastainen. Kaava myös aiheuttaa kohtuutonta haittaa (MRL 39§) alueen poronhoito-oikeuden omaaville, Tolvan paliskunnan poronhoitajille.		